

Bolgarska vlada povdarja tudi, da v veliki meri računa na blagodejen rezultat posojila, ki ga je Družba narodov dovolila za emigrante. To posojilo bo Bolgarski omogočilo definitivno nastaniti velik del emigrantov ter s tem zmanjšati število nezadovoljnih med katerimi je revolucionarni pokret našel mnogo pristašev za svoje širjenje. Nalagala bo še nadalje svojim obmejnimi oblastim, da naj vestno izvršujejo svojo dolžnost. Z vso strogostjo bo nastopala proti organizacijam, ki vpadajo v ozemlja sosednih držav. Bolgarska vlada ne želi, da bi njen odgovor ne našel pri sosednih državah zadovoljiv odmev, v nasprotnem slučaju pa je pripravljena predložiti zadevo Družbi narodov in izvršiti vse kar bo ta mednarodna ustanova od nje zahtevala.

Razen tega dogodka z bolgarskim odgovorom na noto jugoslovenske vlade ni zaznamovati v političnem življenju jugoslovenske prestolnice nič posebnega. Tudi se v Beogradu nahaja le malo političnih osebnosti, ker je na eni strani jugoslovenska delegacija za zborovanje Družbe narodov že odpotovala v Ženevo, na drugi strani je pa odgoditev povratka Pašića v domovino prekrižala upe nekaterih na skorajšnji pričetek novega političnega življenja. Zadnje vesti pravijo namreč, da je Nikola Pašić v Monte Carlu, kjer se nahaja na oddihu, zbolel, kar je seveda potrdilo njegove ožje prijatelje.

Španija in vprašanje Tangerja

Pred kratkim je španska vlada nastopila z zahtevo, da bi se ji prepustil Tanger, t. j. dežela na severni obali Afrike, ki je po dogovoru, ki so ga leta 1923 v Aldžirasu sklenile Anglija, Francija in Španija, prišla pod skupno upravo vseh teh treh držav. Kakor rečeno, zahteva torej sedaj Španija to deželo za se in je to svojo zahtevo sporočila Italiji, Angliji in Franciji. Od teh je Italija takoj začela zagovarjati težnje Španije in se izrekla za misel za sklicanje mednarodne konference, na kateri se bi lahko rešilo to vprašanje. Angleška vlada pa je odgovorila, da ne more pristati na to, da bi se Tanger in njegova cona vključila v sosedno špansko cono maroškega protektorata ali pa da bi Španška dobila mandat za upravljanje Tangerja, pač pa da je pripravljena pogajati se za izpremenitev tangerskega statuta. Francija je v tem vprašanju že bolj popustljiva od Anglije, ker je izjavila, da nima ničesar proti temu, da bi Španija dobila za Tanger mandat od Družbe narodov oziroma da se ji bi pri upravljanju te dežele prepustila glavna beseda. Pri tem pa svari Francija Španijo, da naj se preveč ne ozira na pomoč Italije, češ da hoče ta poslednja kje drugje dobiti odškodnino za svojo velikodušnost v tem slučaju. Pri vsem tem pa so velesile dosegle, da Španija ne bo izzvala razpravljanja o tem vprašanju na predstoječem zasedanju Družbe narodov, kakor je to bilo prvotno njen namen.

V Angliji

traja stavka rudarjev že nad 4 mesece. V zadnjem času so se vršila pogajanja za poravnavo spora med rudarji in gospodarji rudnikov; pogajanja pa niso dovedla do nikakega uspeha.

Grčija.

V Grčiji se je sestavila koalicijska vlada pod predstvom Kondylisa, ki je — kakor smo že zadnjič poročali — vrgel Pangalosa raz njegovega diktatorskega stolčka. Nova vlada je razpisala volitve, ki se bodo vršile čez dva meseca. Stranke so radi tega že začele z agitacijo ter so si mnoga volilna okrožja že določila kandidate.

Baje bo v velikem številu okrožij kandidiral stari grški državnik Venizelos, ki se že nekaj let ne udeležuje več na političnem polju. Med narodom vlada veliko zaščeneje radi odprave diktature.

Družba narodov.

Danes se sestane v Ženevi Svet Družbe narodov k svojemu 41. zasedanju, kateremu je bil določen za predsednika čehoslovaški mi-

DNEVNE NOVICE

Mons. dr. Hilarij Zorn umrl.

V torek zjutraj je umrl v Gorici mons. dr. Hilarij Zorn, dolgoletni profesor verstva, zlatomašnik, tajni komornik sv. Očeta itd. Pokojnik je bil eden tistih tihih marljivih delavcev, vendar pa je bil posebno med Goričani splošno znana oseba. Rojen je bil v Prvačini 16. marca 1847., študiral je gimnazijo v Gorici, kjer je bil vsako leto odličnjak. Po končanih gimnazijskih študijah je vstopil v Goriško semenišče. Po dokončanih bogoslovnih naukih je kaplanoval v Sv. Križu na Vipavskem in v Kamnjah ter se medtem pripravljal na doktorat, ki ga je dosegel na Dunaju leta 1883. Tedaj je bil imenovan za profesorja verstva na goriški realki in je vršil to službo skozi 30 let. Poučeval je pa še na raznih drugih šolah v Gorici. Radi svoje radodarnosti je po vojni prišel v slabe gnotne razmere in večkrat trpel pomanjkanje.

Še o enotnem kruhu

V zvezi z dekretom, ki predpisuje izdelovanje enotnega kruha iz moke zmlate na 85 oziroma 80% (za tržaško pokrajino je bilo določeno mletje na 80%, to pa radi razmeroma slabe kakovosti žita, ki se prideluje v naši pokrajini) in o katerem smo že poročali našim čitateljem v «Novicah» od minolega četrta, so se vršile pretekli teden pod predsedstvom tržaškega prefekta seje pokrajinske komisije za nadzorovanje živil. Razpravljali so o predpripravah za izvajanje novega zakona. Komisija je sklenila med drugim, da se ustanovi posebna podkomisija, ki naj ugotovi, koliko bele moke imajo v zalogi mlinci, pekarnice, slaščičarne ter zaloge in prodajalne v pokrajini. Komisija ima poskrbeti za to, da se ugotovljena moka razdeli v razmerju s potrebo med posamezne pekarnice, tako da ne ostanejo nekatere brez moke, medtem ko bi jo imele druge več, nego je potrebujejo. Za predsednika te podkomisije je bil izvoljen g. Giuseppe Sporeni, prefekturini podkomisar pekovskega konsorcija, a za člane g. Ernest Visentini, ravnatelj Delavskih združenj, in gosp. Higin Kaloper.

Tukajšnja prefektura je izdala dne 27. t. m. odlok, s katerim se ustanavlja ravnokar omenjena podkomisija. Z istim odlokom se nareja, da morajo vsi mlinci, pekarnice, slaščičarne, zaloge in prodajalne bele moke naznaniti predsedn. komisije Sporeni-ju, Piazza Ponterosso št. 5, l., pismeno do 6. septembra, koliko bele moke je bilo v njih posesti dne 4. septembra t. l. Pri teh napovedih naj se označi znamka moke in mlin, iz katerega je prišla.

Odlok nalaga končno podkomisiji, da ukrene vse potrebno, da se ugotovljene količine moke razdelijo med posamezne obrate v smislu ministrske naredbe št. 5477 od 25. avgusta 1926.

Tržaška prefektura javlja:

V zvezi z vstopom v veljavo kr. ukaza o enotnem kruhu se opozarjajo vsi prizadeti, posebno pa slaščičarji in peki na izrecno prepoved izdelovanja slaščic in finega peciva iz moke iz žita. Ta pre-

nister za zunanje stvari dr. Beneš. Svet bo na svoji prvi seji proučeval poročilo komisije za preureditev svojega ustroja. Glavna točka zasedanja Družbe narodov, katero bo sledilo onemu njenega Sveta, bo sklepanje o vstopu Nemčije v Družbo. Iz vseh strani zagotavljajo, da bo tokrat to vprašanje ugodno rešeno in da bo Nemčija pripuščena v Družbo kot velesilam Evrope enakovredna članica.

poved je stopila v veljavo včeraj, dne 1. septembra, in se tiče tudi domačega izdelovanja slaščic in finega peciva. Ostane še nadalje dovoljeno izdelovanje suhih biškotov seveda le iz enotne moke. Kršitelji te prepovedi bodo kaznovani v smislu določb zakonov.

Prestolonaslednik v Gornjem Podlžju.

Prestolonaslednik Humbert se nahaja že več dni v Gornjem Podlžju, kjer si ogleduje kraje, ki so pripadli Italiji po zadnjih mirovnih pogodbah. Med drugim je visoki gost obiskal Bolcan, kjer ga je prebivalstvo sprejelo z nepopisnim navdušenjem. Od tu nadaljuje prestolonaslednik svoje potovanje po Gornjem Podlžju.

KONSUM TRSTA.

Statistični urad tržaškega magistrata je izdal podatke o konsumu pijač in nekaterih živil v Trstu ter se pri tem oziral le na ona živila, ki so podvržena užitninskemu davku, ker se da le njih konsum s točnostjo ugotoviti. Iz teh podatkov izhaja med drugim, da se je porabilo v Trstu leta 1925 219.217 hektolitrov vina; k temu je treba prišteti še 140.853 butilk vina. Vsega skupaj se je tedaj lansko leto konsumiralo v Trstu 22.062.525 litrov vina in ako postavimo, da je liter vina povprečno stal 3.50 lire, pridemo do zaključka, da se je v preteklem letu zapravilo v Trstu samo za vino 77 milijonov in 218.747 lir. Da, še več, ako upoštevamo višjo ceno vina v butilkah in še razne druge okolnosti. Z ozirom na to, da šteje Trst približno 250.000 prebivalcev, izhaja radi vina letni trošek vsaj 309 lir na vsakega tržačana, všteti pri tem tudi otroke, ki ne pijejo, bolnike, starce itd., to pomeni kakih 90 cent. na dan in na glavo.

Razen tega pa se je v preteklem letu porabilo v Trstu še 2.800.000 litrov piva, ki je stalo — ako vzamemo, da stane liter piva 4 lire — 11.200.000 lir, iz česar izhaja nov trošek dnevnih 13 cent. na vsakega tržačana. Za vino in pivo skupaj pride tedaj povprečno na vsakega tržačana izdatek 1.03 lire na dan. Ko že govorimo o alkoholnih pijačah, moramo tu pibiti, da je poleg teh količin vina in piva konsumiral Trst v letu 1925 še 350.000 litrov žganja in likerjev. Iz teh števil izhaja, da tržačani v krčmi niso baš med zadnjimi.

Mesa se je v lanskem letu pojedlo v Trstu okoli 91.000 kvintalov, in sicer za 30.479 kvintalov teletine in 60.520 kvintalov govedine. Razen tega je konsumiral Trst v omenjenem letu 28.000 kvintalov presičevine, 4.361 kvintalov konjskega mesa, 8.009 kv. ovčjega, 35.565 kvintalov jančjega ter 44.625 kvintalov zmrzjenega mesa. Iz teh števil izhaja, da se razmeroma porabi v Trstu več mesa nego v Genovi, Milanu in Benetkah. Rib se je v Trstu leta 1925 pojedlo 1502 kvintalov.

Končno omenja še mestni statistični urad, da se je v lanskem letu porabilo v Trstu 8.000 kvintalov kave in kavinih surogatov, kar dokazuje, da prednjači Trst tudi v tem oziru napram drugim velikim mestom Italije.

Sploh izhaja iz teh podatkov, da se v Trstu mnogo pije in da se temu primerno tudi je.

Varstvo manjšin.

Mednarodni kongres pravnikov, ki je zboroval te dni na Dunaju, se je bavil tudi z manjšinskimi obrambnim zakonodajstvom. Poročevalec Hopkins je obžaloval, ker pritožbe manjšine ne pridejo pred skupščino Društva narodov, temveč jih rešuje tričlanski odbor, ki obenem razsoja, ali se imajo predložiti posamezne pritožbe manjšin mednarodnemu razsojnišču. Grajal je tudi, da Društvo narodov razpravlja o pritožbah s prizadetimi državami, nikakor pa ne tudi z zastopniki manjšin. Prof. Brunet je izvajal, da leži največja nevarnost sedanjega postopanja v tem, ker so radi tajnega postopanja z manjšinami nikdar ne izve za usodo svoje pritožbe. Pri reševanju pritožb naj bi se zaslišali obe stranki. Tajnik avstrijske Lige Društva narodov dr. Kunz je zahteval, da se manjšine pri zemljiški reformi ne smejo zapostavljati. Pred sodišči in v uradih morajo manjšine doseči razpravljanje v materinem jeziku. Ustanavljanje zasebnih šol za njih lastne potrebe se sploh ne sme zabranjevati. Za manjšine, ki so kompaktno naseljene, je treba doseči avtonomijo, za raztresene manjšine pa pravico do samoodločbe v vseh kulturnih zadevah. K razpravam pred razsojniščem je povabil obe stranki. Dr. Magyary in dr. Rauberg sta predložila zakonski osnutek o postopanju pri procesih, tikajočih se manjšin. Treba je predvsem določiti, kdo se ima pravico pritoževati v imenu manjšine: poslanec manjšine ali zastopnik avtonomne celote, uradi ali načelniki občin, zastopniki gospodarskih, verskih in znanstvenih društev. Pravica do vlaganja prošenj pa pride vsakemu članu manjšine. Razsojnišče pa ima pravico poslati v ozemlje tričlansko poizvedovalno komisijo. Sprejet je bil predlog, da se mora vedno zaslišati tudi tožitelj in da se morajo obelodaniti vse pritožbe in dokumenti. Tudi v drugih resolucijah prihaja do izraza, da je treba vse pritožbe manjšin javno obravnavati.

Ne prilepljajte poštnih znamk na zadnjo stran zavitka!

Poštno ravnateljstvo sporoča:

«Kljub raznim opominom traja dalje navada, da občinstvo prileplja poštno znamke na zadnjo in ne na prednjo stran ovitkov v desnem gornjem kotu, kot je predpisano po veljavnih določbah.

Ker povzročata ta navada številne neprilike v notranji službi ter zakasnitve v dostavljanju pošiljatev, se občinstvo ponovno opozarja, da se je treba držati strogo gori omenjenega predpisa.»

DIJAŠKA KUHINJA V GORICI

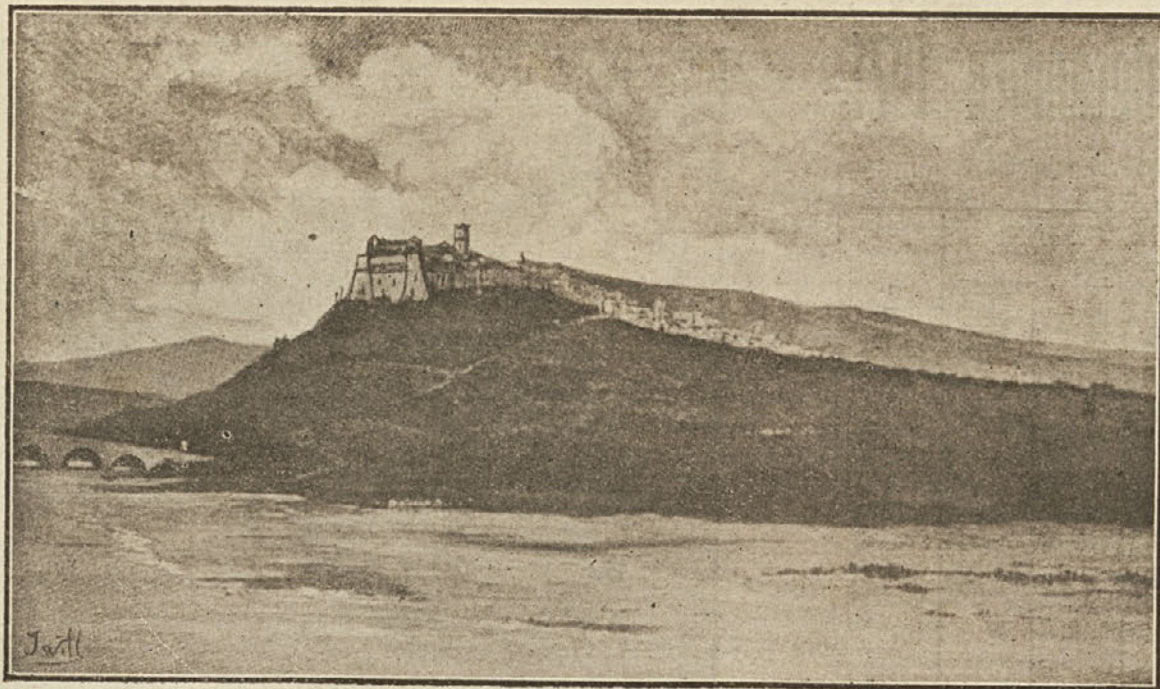
Tudi v prihodnjem šolskem letu bo Dijaška kuhinja v Gorici nudila dijakom hrano po cenah, kot bo njo stala. Od darov vseh naših slojev zavisi, kolikim izmed njih bo lahko nudila hrano po znižani ceni ali pa tudi brezplačno.

Dijaki, ki hočejo biti sprejeti v Dijaško kuhinjo v Gorici, naj vložijo čim prej prošnje na vodstvo kuhinje. V prošnji naj opišejo gnotne razmere svoje družine.

Prošnji naj prilože: 1) družinski list; 2) zadnje šolsko spričevalo; 3) potrdilo ali pa priporočilo domačega duhovnika ali pa učitelja o vedenju prosilca.

Prošnje morajo biti vložene najkasneje do 15. septembra. Vložiti jih morajo tudi lanski obiskovalci Dijaške kuhinje. V interesu dijakov je, da jih vložijo čim prej, ker se bodo v slučaju prevelikega števila prosilcev upoštevale predvsem prvovložene prošnje.

Prosilci naj odpošljejo prošnje na: **Dijaška kuhinja - v Gorici, ul. San Giovanni 7, I.**

Grad mesta Assisi v Perugiji, rojstnega kraja sv. Frančiška Asiškega, ki je tu leta 1209 ustanovil red frančiškanov. Na zapadnem koncu mesta stoji slovita cerkev sv. Frančiška, ki vsebuje mnogo umotvorov najslavnejših italijanskih slikarjev in zemske ostan-

ke velikega svetnika. Letos se slavi v tem mestu 700 letnica smrti sv. Frančiška in so za to priliko posetili ta kraj kralj, več ministrov in drugih dostojanstvenikov ter ogromne množice ljudstva, da počastijo spomin izrednega moža in svetnika.

Jedrt Ederle, Amerikanka, ki je kot prva ženska preplavala Rokavski zaliv (Canal La Manche), t. j. morsko ožino, ki ločuje Anglijo od evropske celine. Na svojem naj- ožjem mestu meri Rokavski zaliv 33 km in na tej progi je že mnogo plav- vačev skušalo priplavati iz Franci- je v Anglijo, od katerih pa je veči- na ostala le pri poizkusu. Treba je namreč tu pripomniti, da je prepla- vanje Rokavskega zaliva zelo težav- no ne le radi velike daljave, ampak tudi radi dejstva, da je morje v tem zalivu vedno zelo razburkano.

Potem, ko je mnogo moških pre- plavalo daljavo od francoske obale do Dowerja, najbližje luke na Angle- škem, so se do pred kratkim vsi to- zadevni poskusi s strani žensk izja- lovili. Sedaj pa je Amerikanka Jedrt Ederle srečno premagala vse ovire ter preplavala Rokavski zaliv v 14 urah in 30 minutah. S tem je tudi glede brzine v plavanju premagala rekord Tiraboschija, ki je preplaval leta 1923 Rokavski zaliv v 16 urah in 23 minutah.

V zadnjem času je dospela vest, da je v terek že druga ženska preplava- la Rokavski zaliv. Je to gospa Cre- mington Corson, Amerikanka nor- veškega rodu, ki je za preplavanje zaliva rabila 15 ur in 38 minut, t. j. 1 uro in 8 minut več nego Jedrt Ederle. Gospa Corson je po preplavanju zaliva izjavila, da je hotela s tem naporom prislužiti nekaj denarja za svoja dva otroke.

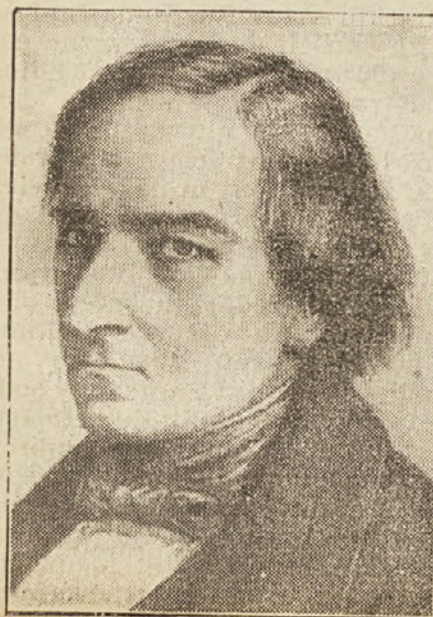
Včeraj je pa zopet en moški, in sicer Nemeč Vierketter, prestal to težko skušnjo ter pobil vse doseda- nje rekorde, ker je rabil za prepla- vanje zaliva le 12 ur in 40 min.

Zgoraj prinašamo sliko Ederlejeve z njeno materjo.

Petletna Angležinja s svojim ma- lim tovarišem, za katerim je skoči- la v vodo, da ga reši smrti. Njen po- gum pa je bil večji kot njena moč, začela sta se potapljati, da so ju ko- maj rešili (v zgornjem polukrogu).

Pogumna 17 letna ruska kneginja Galicinova, ki je v Milanu oblečena skočila v vodo po potaplajočega otroka ter ga rešila pred smrtjo.

Ti poskusi so se obnesli, treba je bi- lo najti silo, ki bi gonila vijak me- sto delavcev. Odločil se je zgraditi manjšo ladjo, kjer naj bi gonil vijak parni stroj. To mu je hotel na vsak način preprečiti Anglež Morgan, ki je imel koncesijo za vožnjo med Trstom in Benetkami. Bal se je kon- kurence svojemu podjetju, ki ga je opravljal s starim parobrodom na vreteno. Kljub zaprekam se je posre- čilo Ressleru pridobiti za svojo novo izpopolnjeno iznajdbo nekega trža- škega veletržca. Leta 1828. je bila zgrajena omenjena ladja, ki so jo krstili za «Civetto» in dne 5. avgu- sta 1829 se je izvršila poskusna vož- nja «Civette». Sedaj pa je prišel us- depoln trenutek ne samo za Resslera iznajdbo nego tudi za njega samega. Med vožnjo je počila slabo zvarjena parna cev in stroj se je ustavil. Negle- de na to, da je bilo to popolnoma brezpomembno za veliki izum, so Ressleri nasprotniki pregovorili nje- govega podpornika in razglasili iz- najdbo kot manjvredno, brezpomem- bno za plovstvo. Dosegli so celo to, da so bili nadaljni poskusi z omenje- no ladjo policijsko zabranjeni.

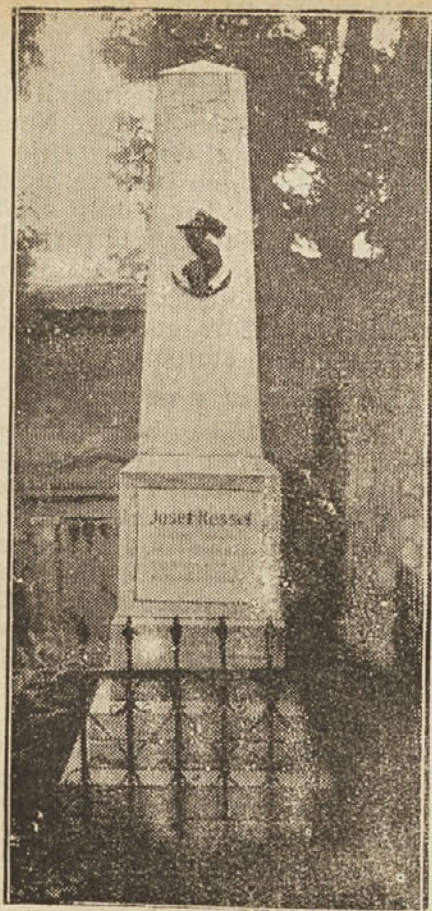
Resslera je to zelo potrla, posebno pa, ko je izvedel po enajstih letih, da je v tržaško luko dospela velika angleška ladja, katero goni od njega

iznajdeni vijak, radi katerega je on pretrpel toliko razočaranje. Lahko si predstavljamo, kako je bilo iznaj- ditelju pri sreči, ko je videl, da so se drugi polastili sadu njegovega dela.

Tujci Francozi in Angleži so videli Resslerovo iznajdbo, se je polastili in na svojo roko delali, dokler jim ni uspelo napraviti nekaj podobnega. Ressler se je odpeljal v Pariz in v Lon- don in zahteval, da se njemu pripo- zna, da je on iznajditelj in da se njemu plača dotični patent; toda vse zaman. Ni mu uspelo, z velikim in dolgim potovanjem je zapravil zadnja razpoložljiva denarna sred- stva.

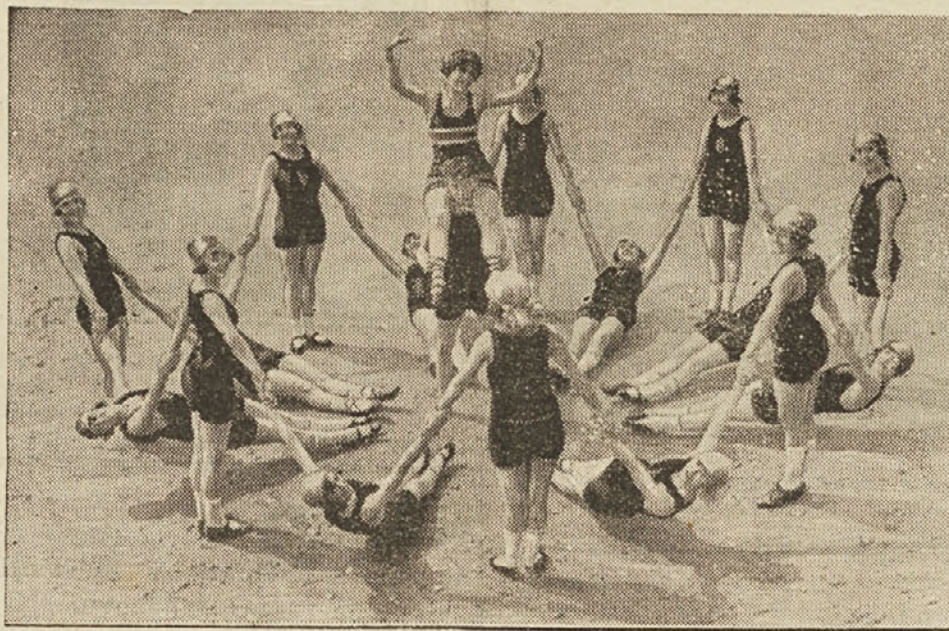
Leta 1857 je bil v Ljubljani in zbo- lel na legarju; tik pred smrtjo je na- pisal svojo oporoko in prosil, naj bi se njegovi sorodniki in prijatelji za- vzeli tudi po njegovi smrti, da se bo pripoznal veliki izum njemu, res pravemu izumitelju. To, kar ni uspe- lo njemu, je uspelo njegovim potom- cem in prijateljem. Po dolgi borbi je svet pripoznal, da je res Ressler tisti, ki je s svojo veliko iznajdbo odkril velikanske zaklade celokupnemu po- morstvu.

Resslera so pokopali v Ljubljani pri sv. Krištofu.

Josip Ressler, izumitelj ladijskega vijaka. 20. avgusta je preteklo baš 100 let, odkar je vložil Josip Ressler, rodom Čeh, ki je kaj rad povdarjal svojo češko narodnost, prošnjo za pripoznanje svojega velikega izuma. Več let se je bavil z mislijo, kako pospešiti brzino ladij. Kot podlago je vzel neke stare poskuse iz XV. sto- letja, ki pa niso takrat uspeli. Slo se je za vijak, ki naj bi se zavrtel v vodo in tako pospešil premikanje ladje. Najtežje je bilo najti pravilno mesto, kjer bi vijak najbolje učinko- val in to se je Ressleru posrečilo. Pred- ložil je izum v patentiranje. Svoje prve poskuse je delal v Pletrijah pri Novem Mestu na Krki, kjer je bil za gozdarja.

Leta 1828 se mu je posrečilo z de- narno podporo dveh tržaških trgo- cev izgotoviti velik vijak in opremiti žnjim manjšo barko. Pri prvih po- skusih sta gonila vijak dva delavca.

V obmorskih kopališčih, koder se zbira v vročih poletnih mesecih mnogo ljudi, si gostje kratijo čas z raznovrstnimi sportnimi vajami. Po- sebno razvito je gojenje takih vaj v kopališčih angleške in ameriške obale. Na sliki vidimo skupno žensk v kopaliških oblekah pri telovadni vaji na morskem obali v Ameriki.

Ženska tekma v teku čez cvire nam priča, da ženske hočejo posne- mati moške v vsem in da jih hočejo doseči tudi v okretnosti in moči.

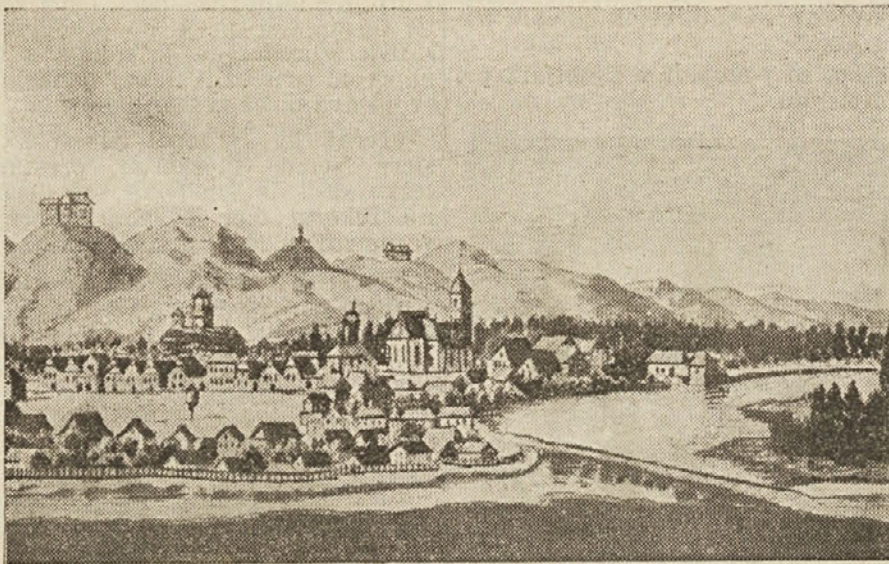
Podatki ljudskega štetja od 1. decembra 1921

Prebivalstvo razvrščeno po občevalnem jeziku in državni pripadnosti.

Občine, frakcije in središča	Število prebivalstva	ITALIJANSKI DRŽAVLJANI					Tujci
		Občevalni jezik					
		italijan-ski	slovensko-hrvatski	govorijo tudi ital.	sloven-ski	govorijo tudi ital.	
11. Lošinski okraj							
Cres z okrožjem	7781	4266	3415	2968	20	18	80
Veliki Lošinj z okrožjem	2064	1227	692	427	2	—	143
Mali Lošinj "	7031	6435	372	241	—	—	224
Osor z okrožjem "	2596	2049	299	279	46	44	2
Lošinski okraj	19272	13977	4778	3915	68	62	449
12. Poreški okraj							
Buje	7375	7341	6	6	8	6	20
Cittanova	2221	2216	—	—	—	—	5
Grižnjan z okrožjem	3992	3586	—	—	406	406	—
Motovun "	6321	1955	4366	4012	—	—	—
Vrsar "	5171	2293	2876	2876	2	2	—
Poreč "	12252	9309	2932	2635	—	—	11
Oprtalj "	5647	2825	148	148	2671	2557	3
Umag	4342	6335	—	—	1	1	6
Brtonigla	2825	2764	25	20	35	18	1
Vižnjan z okrožjem	5009	3580	1421	1421	7	7	1
Vižinada "	4409	4121	249	222	39	39	—
Poreški okraj	61564	46325	12023	11340	3169	3034	47
16. Zadar in anektirani otoki.							
Lastovo	1558	208	1283	989	—	—	67
Zadar	17065	12075	1255	1011	—	—	3735
Zader in anektirani otoki	18623	12283	2538	2000	—	—	14821
Julijska Krajina	919987	481235	96985	67530	258944	42285	32234

¹⁾ Od teh je 1644 Romunov.
²⁾ " " " 4185 Nemcev.

V današnji številki «Novic» prinašamo še ostale podatke zadnjega ljudskega štetja. Po teh — seveda uradnih — podatkih šteje slovenska manjšina v Julijski Krajini 351.744 duš. Odveč bi bilo zatrjevati našim čitateljem, da to število oddaleč ne dosega onega, ki odgovarja pravemu dejanskemu stanju. Da je pa bilo naštetih le toliko Slovanov je kriva v nekoli meri tudi nepazljivost naših ljudi samih, ki so svoječasnno pozabili navesti na tiskovinah za ljudsko štetje svojo narodnost.

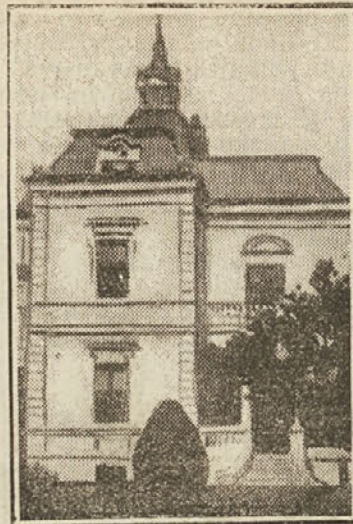
Ljutomer na Štajerskem, rojstni kraj učenjaka Frana Miklošiča, kakoršen je bil pred 250 leti.

Leteča riba, katera tako hitro leti, da jo s težko muko dohitijo morske ptice.

Jakob Osterman, dijak VI. gimn. razr. v Ljubljani, je 21. julija utonil pri kohanju v Savi pri Tomačevem. Njegovega trupla dosedaj še niso našli in je za najditelja razpisana nagrada.

Vila pri Beogradu, v kateri je umrl kralj Petar I., bo pretvorjena v muzej, kamor bodo shranili vse spomine na prvega jugoslovenskega kralja.

Razno

Rumunski novinarji v Sloveniji.

Skupina rumunskih novinarjev, ki je potovala po Jugoslaviji, je prispela tudi v Slovenijo, kjer so si najprej ogledali Bled. V Ljubljani so tuje goste sprejeli ljubljanski novinarji, ki so jim razkazali nekatere znamenitosti ljubljanskega mesta. Poddirektor rumunskega Presbira je ob tej priliki izročil g. Stanku Virantu, predsedniku ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja v znak priznanja za udeleževanje na konferenci novinarske Male antante v Sinaji oficirski red rumunske krone. Iz Ljubljane so rumunski novinarji odpotovali v Dalmacijo.

Boj Dunajčanov s komarji.

V dunajski okolici so se zaplodili letos komarji v takih množinah, da so postali prava nadloga. Miljarde tega mrčesa povzročajo tudi občutno gospodarsko škodo.

Prepodile so kopalce iz odprtih javnih kopališč, izletnike iz gostilniških vrtov itd. Dunajčani so se jih skušali doslej na razne načine ubraniti, toda zaman. Edino sredstvo, ki se je izkazalo kot uspešno obstoji v tem, da se namažeš po vsem telesu s petrolejem. Ker pa vonj ni baš prijeten ter se ž njim posebno nežni damski nosovi ne moreo sprijazniti, so napovedali Dunajčani komarjem splošen boj. Sedaj jih hočejo preganjati s plini — seveda s takimi, ki so človeškemu organizmu neškodljivi — razven tega pa bodo postavili več stolpov za netopirje (mračnike). Dokazano je namreč, da komarji nimajo hujšega sovražnika, kot je netopir. Ta živalica, ki jo nekateri ljudje prav po krivici črte, je v stanu ugonobiti v eni noči naravnost neverjetne količine komarev. Stolp za netopirje je lesena zgradba, katere stene so podobne žaluzijam, v notranjosti so pritrjeni leseni drogovi, na katere se obešajo netopirji na znani način. Izkušnja na Nemškem je dokazala, da se vselijo v tak stolp v kratkem času vsi netopirji iz okolice. Tak stolp očisti vso okolico komarjev v okrožju 10 km popolnoma. Da bo šla stvar hitreje, bodo Dunajčani netopirje naročili tudi od drugod ter jih izpustili v bližini stolpov.

Otok Sumatra v nevarnosti.

Veliki 438.000 kvadrat. kilometrov obsegajoči ter okrog 6 milijonov prebivalcev broječi otok Sumatra (ob Aziji) že nekaj časa skoro neprestano zibljejo potresi. Vsak dan prihajajo strašnejša poročila o delovanu tamošnjega ognjenika Merapija, ki bruha lavo s strahovitim tresenjem zemlje. Potresi in izbruhi ognjenika so zahtevali že nad 1000 smrtnih žrtev. Zaradi neprestanega premikanja zemlje obstoja nevarnost, da se ves otok ali deli otoka pogrežnejo v morje.

Drobne vesti.

Iz vzhodne Azije poročajo o ogromnih povodnjih. Reka Jangsekiang je poplavela in predrla nasipe. Potopilo se je 3000 ljudi. Cela pokrajina je uničena, 2000 kvadratnih milj stoji pod vodo. V nekaterih kitajskih provincah je zavlada la koto. Tudi na Koreji imajo hude povodnji. — V Varšavi se je začel proces zoper 33 Belorusov, ki so baje osnovali pred 2 letoma na Volinjskem tajno organizacijo za odcepitev beloruskih krajev od Poljske. Obtoženi so veleizdaje. Zaslišanih bo 150 prič. — Radikali so beograjskega županovega namestnika Bobiča izključili iz stranke, ker je za občinske volitve postavil svojo listo. Bobič je začel izdajati svoj list «Odbrana Beograda». Radikalna stranka je v razkroju, Pašić pa je bolan in ne more pomagati. —

Francoski pomorski kapetan Le Prijer s pripravo, katero je izumil in se z njo lahko drži celih 10 minut pod vodo.

Glasoviti ženitveni slepar Mladen Čop je v Zagrebu preoblečen v pomorskega kapetana padel v roke policije ravno v trenutku, ko je hotel z obljubami preslepiti neko lepo dekle.

prej v železno cev in od tu skoro že mrtev v globočino vode. Tovariši ponesrečenega delavca, kateri so bili priča strašnemu prizoru, so spustili takoj v vodo vrvi, da bi ga rešili, ali žalibog ni bilo nikogar, ki bi se bil prijel za vrvi, ker je bil nesrečni mladenič takoj mrtev. Poslanec Banelli je takoj poklical ognjegasce, ki so izvlekli truplo ponesrečenca iz vodnjaka, nakar so je odpeljali na dom ponesrečenca pod okrilje od žalosti obupane družine.

Na dan pogreba tako nesrečno preminulega Mauriča so že na vse zgodaj začeli prihajati žalni gostje ter prinašali cvetja za na grob ponesrečenega mladeniča. Ko je pa prišla ura pogreba, ni bilo nikogar brez solze, vsakogar je ganila globoka žalost družine pokojnika, katerega so vsi poznali za dobrega in požrtvovalnega mladeniča. Pri pogrebu je sviral godba iz Spodnjih Škofij pretresljive žalostinke in ji gre zahvala za tako požrtvovalnost.

Dragi Salvo! Odšel si v večnost, a med nami boš za vedno ostal v spominu. Počivaj v miru v zemlji domači! Tako težko prizadeti družini in njegovi družici naše iskreno sožalje!

IZ PODGORIJ.

Društvo «Cvetoči Slavnik» se najpristrčneje zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je naša prireditev na dan opasila tako dobro uspela. Posebno se zahvaljujemo bratskim društvom iz Černetič, Ocizle, Klanca, Prešnice in Kozine za sodelovanje in udeležbo, s katero so pripomogli, da se je naš «Cvetoči Slavnik» še bolj razcvetel. Na svidenje zopet v prihodnjem letu v Podgorjah!

Gospodarstvo

Italijanska trgovina z inozemstvom.

Neka rimska agencija je objavila prve ugotovitve o spremembah italijanskega uvoza in izvoza napram gotovim poglavitnim državam v prvih petih mesecih tega leta v razmerju s prometom v isti dobi preteklega leta.

Iz poročila te agencije izhaja, da se je letos dvignil uvoz blaga v Italijo iz Avstrije, Francije, Nemčije in Jugoslavije, medtem ko je padel uvoz iz Čehoslovaške in Anglije. Medtem pa se je izvoz iz Italije znižal napram vsem državam izven Francije, kamor je Italija letos v prvih petih mesecih izvozila več blaga nego v isti dobi lanskega leta. Iz Jugoslavije je Italija uvozila od januarja do maja tega leta za 505,7 milijonov lir blaga, medtem ko ga je v isti dobi izvozila v sosednjo kraljevino le za 142,7 milijonov lir.

Poljedelstvo

Iz gozda - zanemarjen pašnik.

Pri pašnikih ne poznamo nobene dela. Povsod lahko opazujemo, kako so pašniki zanemarjeni in sami sebi prepuščeni. To je velika napaka, ki jo moramo očitati prizadetim gospodarjem. Naši pašniki bi nam lahko prinašali veliko več koristi, če bi jih tako oskrbovali, kakor jih oskrbujejo po drugih naprednejših deželah. Pri nas jih pa le izrabljamo in izkoriščamo, ne da bi za nje tudi kaj storili. Med pašniško in travniško rušo bi ne smelo biti nobene druge razlike kakor ta, da po pašniških pasemo, travnike pa kosimo. Tako čista in travnata bi morala biti ena in druga ruša! Pri nas je pa razlika med travnikom in pašnikom silno velika. Travniška ruša je vsaj po vsaki košnji čista, pašniška ruša pa ostaja poraščena z vsem mogočim plevelom in ničvrednim grmičjem. Marsikod je na ta način polovica pašniškega prostora izgubljenega in ker se za obdelovanje in gnojenje pašnika nič ne brigamo, je tudi ostali del pašnika malo vreden.

Pri nas se je že marsikatera gozdnarica obrnila za pašnik. Pa kaj se je storilo, da dobimo dober pašnik? Nič. Ti prostori izgledajo kakor pušče. Se okleščeni vej ne odstranimo, ampak nam ležijo po takih mestih, dokler nam ne strohne in razpadejo. Za vse drugo se pa sploh ne menimo. Ni nič čudnega, če je po takih pašnikih razen storovja vse polno razne navlake, ki nima nobene vrednosti za pašo. Brinje, pritlično grmičje, bodeči osec ali trnk, gladež itd. pokrivajo take prostore. Bore malo dobi živina po ta-

kih pašnikih, dasi bi bila potrebna dobre paše, mi sami pa boljših dohodkov od nje. Če že nečemo ničesar izdati za izboljšanje takih prostorov, storimo saj to, da odstranimo, kar živina sama ne mara in kar je dobrim travam na poti, kar jemlje po ne potrebnem živež in prostor na pašniku. Pašnik bodi v resnici pašnik, ne pa zanemarjena pušča, kakor jih vidimo po naših krajih.

Če ima iz gozda nastati pašnik, potem je treba razen storovja vse odstraniti, kar ne spada na pašnik in kar mu dela škodo. Živina sama je najboljši tolmač za rastline, ki ji gredo v slast. Kar živina ne mara, to naj izgine s pašnika. Pašniška ruša naj bo čista, gosto travnata in rodovitna. Preostali plevel pa naj se vsako leto pravočasno pokosi in odstrani.

Odgovorni urednik - JANKO RONTIČ.

IVAN OSTROUŠKA, GODUJE ŠT. 7 pri Dutovljah imam na prodaj 10 hektolitrov prav dobrega kraškega terana. Kdor ima potrebo naj se posluži pri meni.

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

J. ŠTOKA

Trst, Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastna knjigovoznica

Založba VEDEŽA, Kleinmayerjeva italijansko - slovenska in slovensko - italijan. SLOVARJA.

Ima v zalogi vse najnovejše slovenske knjige.

Naročila po pošti se izvršijo točno in hitro

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovane zadruga z omejenim poročtvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

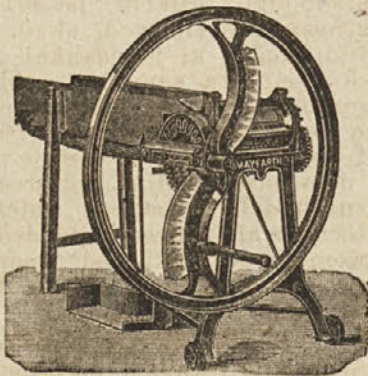
večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8^{1/2} - 13, 16-18 Ob nedeljah je urad zaprt Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Kmetijski stroji

Tržaški Kmetijski družbi v Trstu je dospel velika izbira raznih kmetijskih strojev iz inozemstva in sicer: Slamoreznice znamke «Mayfarth» z verigami raznih velikosti. Grozdne stiskalnice (preše), grozdni mlini znamke «Mayfarth» in drugih znamk. Gnojnične sesalke, pluzna telesa, travniške brane, mlečni posnemalniki itd. Kmetovalce, ki se zanimajo za te stroje, vabimo, da si jih ogledajo v naših skladiščih

v ulici Tore bianca 19 in v ulici Raffineria 7, Telefon št. 44-39.

SEMENA, KMETIJSKE POTREBŠČINE.

Tržaška kmetijska družba v Trstu

ima največjo izbero zajamčenih semen od najboljših nemških tvrdk. Te dni je prejela novo pošiljatev semena jesenske repe okrogle, solate endivije, motovilca, kasnih brokjev, cvetočega karifjola, razne vrste spinače in razna druga poljska in vrtna semena. Seme inkarnatke ali rdeče detelje, ki nam je za nekaj dni zmanjkalo, nam je zopet dospelo. — Razno kmetijsko ročno in vprežno orodje. — Živinska sol. Naročnikom živinske

solimo smo odposlali po železnici naročeno količino.

Umetna gnojila. Zbiramo še vedno predznanbe za superfosfat, kalijevo sol in žveplenokisli amonijak.

Priporočamo kmetovalcem naj ne odlašajo s prijavitimi za umetna gnojila, ker se na prepozno dospela naročila ne bomo ozirali.

Kmetijske stroje vseh vrst imamo v naših skladiščih, ulica Tore bianca 19 in Raffineria 7, Tel. št. 44-39.

Slamoreznice znamke «Mayfarth», raznih velikosti imajo v zalogi: Mlekarska zadruga v Trnovem, Kmečka Posojilnica v Vipavi in trgovina Goljevšček v Sežani,

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“ TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvale cenó a vendar lepo, ta bo pomislil malo, ne kupil kar na slepo!

In šel bo k „FORCESSINU“, ki v Trstu vsem od kraja — ubožcu al' bogatinu — najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo L 48.-

Čevlji za delo L 48.-

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah KRONE plačuje više kot vsi drugi RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Spomnite se „Šol. društva“!

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA

Prva odlikov. tovarna in zaloga pohištva

Tvrda ustanovljena l. 1898. na Goriškem Tvrda ustanovlj na l. 1898.

Gorica, ul. Carducci 14 (pr. Gosposka ulica)

50 spalnih in jedilnih sob na izbero od najnavadnejših do najbolj luksurjoznih. - Cene zmerne. - Solidna izdelava. Lastno izdelano pohištvo od najboljših profesionistov.

ANTON BREŠČAK

GORICA, Via Carducci 14 (prej Gosposka ul.)